

מְשִׁימוֹת הַעֲרָכָה לְמַסַּע מִדַּע ב

שַׁעַר 2: הַבְּרִיאוֹת שֶׁלָּנוּ (עמודים 14–44)

1. כתבו, אילו פעולות עוזרות לנו לשמור על הבריאות?

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____
- ד. _____

2. הסבירו, מה ההבדל בין "למנע מחלה" לבין "לטפל במחלה"?

א. למנע מחלה:

ב. לטפל במחלה:

חִידָקִים

1. קראו את המשפטים הבאים.

סמנו נכון / לא נכון:

נכון / לא נכון	א. אפשר לאכול פרות בלי לרחץ אותם
נכון / לא נכון	ב. אפשר לראות חידקים בעין
נכון / לא נכון	ג. כאשר טמפרטורת הגוף שלנו עולה, סימן שאנחנו חולים
נכון / לא נכון	ד. מיקרוסקופ הוא מכשיר העוזר לראות דברים רחוקים
נכון / לא נכון	ה. כל החידקים גורמים למחלות
נכון / לא נכון	ו. כאשר יוצאים מהשרותים עלינו לשטף ידיים במים ובסבון
נכון / לא נכון	ז. יש תרופות שעוזרות להלחם בחידקים
נכון / לא נכון	ח. יש סוגים רבים של חידקים
נכון / לא נכון	ט. מזון שנשמר במקרר מתקלקל כי מתרבים בו חידקים
נכון / לא נכון	י. חידקים מתים כשמרתיחים אותם

2. היכן נמצאים חידקים?

א. באויר

ב. על העור שלנו

ג. על הקרקע

ד. בכל מקום

3. החידקים זעירים מאוד. באיזה מכשיר כדאי להשתמש כדי לצפות בהם?

א. אין צורך במכשיר כי רואים אותם בברור בעזרת העיניים

ב. זכוכית מגדלת

ג. מיקרוסקופ

ד. משקפת.

ענו על השאלות הבאות

4. שני תלמידים הלומדים בכתה כ4 לא הגיעו היום לבית הספר.

דני נשאר בבית כי יש לו שבר ביד.

רעות נשארה בבית כי כואב לה הגרון.

את מי מבין שני התלמידים תבקרו? נמקו.

שם הילד: _____

כי: _____

5. שלומית אהבת לאכול פרות שהיא קוטפת ישר מהעץ.

אמא של שלומית אומרת לה שהיא צריכה לרחץ את הפרות לפני שהיא אוכלת אותם.

א. האם צודקת אמא של שלומית? הסבירו.

ב. מה הייתם מציעים לשלומית לשנות בהתנהגותה?

6. נבחרתם להיות נציגי התלמידים בוועדת נקיון בבית הספר.

חברו שלושה כללים להתנהגות שתמנע הדבקה במחלות.

א. עליכם _____

ב. עליכם _____

ג. עליכם _____

השנים

אפשר להעזר בשאלות לחזרה בספר עמוד 42 סעיף א

1. השלימו את המשפטים. העזרו בבנק המלים.

א. נושרות עד גיל 6 בערך _____

ב. עוזרות לנגס במזון _____

ג. בתוכנו נעוצות השנים _____

ד. נעזרים בה כדי להסיר חמרים ולכלוך שהצטבר על השנים _____

ה. אוכלים את שאריות המזון ופוגעים גם בשנים _____

ו. חשוב לבקר אותם לפחות פעם בשנה _____

לתלמידים מתקדמים:

ז. מכסות את השן ומגנות עליה _____

ח. נמצאים במרכז השן _____

ט. חמך רך ואפר הנמצא מתחת לכסוי השן _____

י. מרסקות את המזון לחתיכות קטנות _____

בנק מלים:

שני חלב, לסתות, חידקים, מברשת שנים, שנים חותכות, מוך השן, זגוגית השן, שנים טוחנות, רופא שנים/שננית, שן (דנטין).

2. סמנו נכון/לא נכון.
- א. משחת השנים מרחיקה שיירי מזון מן השנים.
 ב. משחת השנים מרעננת את הפה.
 ג. חשוב לצחצח שנים לפחות פעמים ביום.
 ד. אחרי האכל אסור לצחצח שנים.
 ה. לא צריך לשמר על הנקיון של שני החלב כי הן מתחלפות.
 ו. סכר וממתקים פוגעים בשנים.
- נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
3. הסבירו מהן שני חלב?

שער 3: כוכב הלכת שלנו

1. סמנו נכון / לא נכון:
- א. לכוכב הלכת שלנו צורת כדור.
 ב. השמש מקיפה את כוכב הלכת ארץ.
 ג. לכוכב הלכת שלנו קוראים גם כדור הארץ כי הוא עגל.
 ד. יממה היא יום + לילה.
 ה. לשעות האור ביממה אנחנו קוראים בשם ערב.
- נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
 נכון / לא נכון
2. השלימו את המשפטים הבאים.
- העזרו בכנף המלים:
- א. אנחנו חיים על כוכב הלכת _____
 ב. לכוכב זה יש שם נוסף בגלל שיש לו צורה של _____
 ג. כוללת את השמש ואת 8 כוכבי הלכת הנעים סביבה.
 ד. יממה חדש ושנה הן תופעות _____
 ה. היצורים החיים על פני כדור הארץ הם _____.

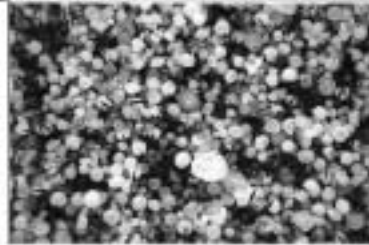
בנק מלים
 בעלי חיים, מערכת השמש, ארץ, מחזוריות, צמחים, כדור הארץ

3. מינו בטבלה לחי ולדומים את המלים שבבנק המלים:

דומם	חי

בנק מלים:
מים, אש, פלב, אדם, עץ אלון, שעון, רוח, חפושית, דג, ענן

4. חי או דומם?
מתחו קו מן התמונה למלה המתאימה.

דומם

חי

5. סמנו נכון / לא נכון:

- א. כדור הארץ מקף בשכבה של אוויר
- ב. האוויר נמצא רק מחוץ לכתמים
- ג. אנחנו מרגישים באוויר כשנושבת רוח
- ד. היצורים החיים על פני כדור הארץ זקוקים לאוויר כדי לחיות
- ה. לתנועת האוויר קוראים מזג האוויר
- ו. כשהאוויר קר הטמפרטורה עולה

- נכון / לא נכון
- נכון / לא נכון
- נכון / לא נכון
- נכון / לא נכון
- נכון / לא נכון
- נכון / לא נכון

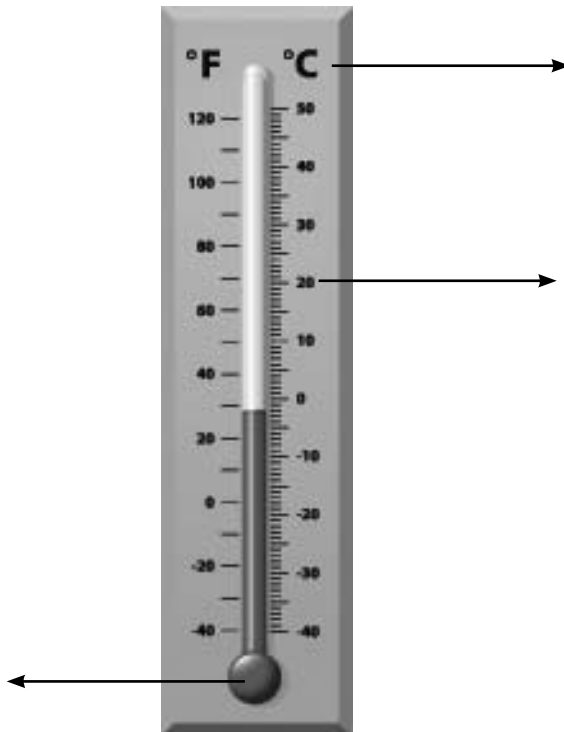
6. מהי שנה שחונה?

- א. שנה שלא יורדים בה גשמים
- ב. שנה שיוורדים בה מעט גשמים
- ג. שנה שיוורדים בה הרבה גשמים
- ד. שנה שיוורדים בה גשמים כמו בהרבה שנים אחרות

7. מהם משקעים?

- א. גשמים
- ב. שלג
- ג. ברד
- ד. כל התשובות נכונות

8. לפניכם תרשים של מד טמפרטורה. כתבו ליד כל חלק את שמו. (העזרו בבנק המלים).

בנק מלים:
לוח, שנתות, צנורית ובה נוזל

9. כתבו מתחת לכל תמונה במה מועילה הרוח? (העזרו בבנק המלים)

בנק מלים:

יבוש כביסה, הפקת חשמל, טחינת גרגרי חטה, השטת ספינות.

שער 4: תכונות של חמרים (עמודים 85-138)

חושים

1. כתבו שמות של חושים שעוזרים לנו לזהות חמרים.

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____
- ד. _____

2. אילו טעמים אנחנו חשים בפה?

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____
- ד. _____

3. איזה מידע אפשר לקלט בעזרת חוש המשוש?

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____

4. מתחו קו בין שם האבר לשם החוש המתאים

א. עין	ריח
ב. אף	טעם
ג. לשון	משוש
ד. עור	שמיעה
ה. אذن	ראיה

5. זהו את החמר

- א. שקופה ושכירה _____
- ב. נוזל שקוף שכלנו שותים אותו _____
- ג. חזקה, מבריקה ומשמיעה צליל מתכתי _____
- ד. דק, בדרך כלל חלק, עשוי מחמר מן החי ועלול להקרע _____
- ה. חמר מלאכותי שמפיקים מנפט _____ (*בונוס)

6. כתבו שמות של חמרים שאנחנו משתמשים בהם כדי לבנות בתים.

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____
- ד. _____

7. רשמו את סוג הבית *בונוס

- א. עשוי מקש או מעץ _____
- ב. עשוי מברד _____
- ג. עשוי מאבנים ומבטון _____
- ד. יש בו קומות רבות מאוד _____
- ה. עשוי מקרח _____

שאלה בספר, עמוד 94, סעיפים א, ב.

8. מינו חמרים בטבלה לשתי קבוצות: חמרים מן החי וחמרים מן הדומם (העזרו בבנק המלים).

חמרים מן הדומם

חמרים מן החי

בנק מלים:

פֶּלֶסְטִיק, זְכוּכִית, עֵץ, אֶבֶן, גוּמִי, בַּד, נִיר, מִתְכָּת, עוֹר.

שאלות בספר, עמוד 99.

9. מתחו קו בין החמר לתכונה המתאימה:

התכונה	החמר
שוקעת במים	נִיר
בוֹעַר בקלות	מִתְכָּת
נִקְרַע	עֵץ
מְכֻרָה	אֶבֶן

10. לפניכם שלוש דרכים לחסוך בחמרים.

- תנו דגמה לכל דרך.
- הסבירו כיצד תחסכו חמרים בכל דרך.

א. הפחתה.

דגמה:

הסבר:

ב. שמוש חוזר:

דגמה:

הסבר:

ג. מחזור:

דגמה:

הסבר:

שער 5: עם בעלי החיים (עמודים 139-196)

1. מינו את בעלי החיים לפי סביבת החיים שלהם (העזרו בבנק המלים).

בְּמַיִם	בַּיַבֶּשָׁה

בַּנֶּק מְלִיִּם:

דג, ארנב, כלב נהר, ברז, דבורה, סרטן, לטאה, יתוש, צב, לוייתן, פרפר, צפרדע, חלזון, צפור.

2. לפניכם שמות של כמה קבוצות של בעלי חיים.

- תארו כל קבוצה.
- תנו שתי דגמאות לכל קבוצה.

א. חיות בית

תאור

דגמאות

ב. חיות משק

תאור

דגמאות

ג. חיות בר

תאור

דגמאות

ד. חיות מחמד

תאור

דגמאות

3. מה צריכים בעלי החיים כדי לחיות?

א.

ב.

ג.

ד.

ה.

4. א. מינו את בעלי החיים לשתי קבוצות על פי המזון שלהם (העזרו בבנק המלים).

טורפים	צמחוניים

בנק המלים:

נמלים, בלבול, צב, עכבר, עכביש,
דוכיפת, צפרדע, נחש.

ב. הוסיפו בטבלה שם של בעל חיים אחד השייך לכל קבוצה (צמחוניים, טורפים).

5. הקיפו בעגול את שמות בעלי החיים המתרבים על ידי הטלת ביצים. כִּלְבִּים, צְבִים, חתולים, נחשים, צפורים, לטאות, צפרדעים.

6. רשמו, איך משתמש האדם בבעלי החיים?

א. _____ ב. _____ ג. _____ ד. _____ ה. _____

7. מתחו קו בין בעל החיים לשם של הצאצא שלו. * (העשרה)

ברווזה סִיח

דרור בְּכָר

סוסה גוֹזְלִים

כלבה אֶפְרוּחִים

נאקה גור

8. מתחו קו בין השם של בעל החיים למקום שהוא גר בו (ישנם כמה בעלי חיים שלמקום יש אותו שם). כִּלְב

קז פֶּרָה

ארנה צפור

מלונה סוס

רפת דבורה

נמלים

תקשרת בין בעלי חיים

1. כתבו דגמאות לאמצעי תקשרת בין בעלי החיים.

א. _____

ב. _____

ג. _____

ד. _____

2. בחרו בשני בעלי חיים. כתבו מה הם עושים כדי ליצר תקשרת.

- א. שם בעל החיים: _____
• יוצר תקשרת על ידי: _____
ב. שם בעל החיים: _____
• יוצר תקשרת על ידי: _____

3. מתחו קו בין שם בעל החיים לקול שהוא משמיע. * (העשרה)

מילל	פרה
נוער	אריה
גועה	חמור
שואג	צפור
מציץ	חתול

4. הסבירו איזה מסר מעביר בעל החיים בכל דגמה:

- א. טוס פורס את זנבו.
ב. גוזלים של בלבלול מציצים ופותחים מקור.
ג. האריה שואג וחושף שניו.
ד. הפלב מרחרח סביבו ומטיל שתן.
ה. הבואש מפייץ ריח רע.
ו. לסלמנדרה צבעים שחר-כתם.
ז. הזכר רוקד סביב הנקבה.
- המסר הוא: _____
המסר הוא: _____
המסר הוא: _____
המסר הוא: _____
המסר הוא: _____
המסר הוא: _____

5. בעלי החיים מגיבים לשנויים בסביבה.

- א. מתחו קו בין בעל החיים לתגובה.
ב. מתחו קו בין התגובה לשנוי בסביבה שגורם לה.

חלזון	תרדמה (שנה)
צפור	קיץ חם ויבש
נחש	נדידה
גנו	חורף קר

6. לפניכם רשימה של התאמות של בעלי חיים לסביבתם בעונות שנה שונות.

ההתאמה:

מצמיחים פרוה, משירים שער, פעילים בלילה או השכם בבקר.
השלימו את הטבלה:

שם בעל החיים	ההתאמה	סבת ההתאמה
1. _____	_____	כי _____
2. _____	_____	כי _____
3. _____	_____	כי _____

הערה למורים:

אפשר להציע שאלה במתכונת של הטבלה שבספר, בעמוד 180, אך יש לשנות את שמות בעלי החיים.